

L'informe que Benestar Social de la Generalitat de Catalunya encara no ha fet públic

Som 750.000 pobres

Fa mesos que la conselleria de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya té l'informe sobre les bosses de pobresa al Principat, elaborat pel Gabinet d'Estudis Socials de Barcelona. Aquest informe posa de manifest l'existència, a Catalunya, del voltant de 750.000 pobres.

Quantes vegades ens hem trobat a les escales del metro, a qualsevol cantonada o en algun semàfor, amb algú d'aspecte deixat, esparracat, que ens demana diners adduint qualsevol pretext sobre la satisfacció de les seves necessitats de subsistència? ¿I quantes vegades li hem donat almoïna? ¿I quantes d'aquestes vegades ho hem fet per evitar mala consciència?

Sigui com sigui, la veritat és que aquesta és una imatge que sovinteja a les ciutats del nostre país. I és una realitat que molesta, que es fa incòmoda. Precisament per la seva quotidianitat. La pobresa sempre costa de digerir, a tots els nivells, tant personals com institucionals.

Davant d'això, doncs, no és estrany que encara no s'hagi fet públic l'informe sobre les bosses de pobresa a Catalunya, realitzat pel Gabinet d'Estudis Socials de Barcelona (GES). L'informe parteix del Segon Programa de Lluita Contra la Pobresa, de la Comunitat Econòmica Europea ("Second Specific Community Action to Combat Poverty 1985-1989"), i fou encarregat el 1987 per la Conselleria de Sanitat i Serveis Socials de la Generalitat de Catalunya al Gabinet d'Estudis Socials.

EL 15 % DELS CATALANS SÓN POBRES

L'informe sobre les bosses de pobresa a Catalunya, el van dur a terme, entre el 1988 i el 1989, Jordi Estivill, Joaquim Aiguadella i Josep Maria de la Hoz. El finançament de l'informe va anar a càrrec de la Comunitat Econòmica Europea i de la Conselleria de Sanitat i Serveis Socials de la Generalitat de Catalunya, a un 50% cadascuna. De totes maneres, després de mesos d'haver estat lliurat a la Conselleria de Benestar Social —que havia estat creada mentrestant—, encara no ha estat fet públic.

Els resultats de l'informe sobre les bosses de pobresa a Catalunya, a què EL TEMPS ha tingut accés en exclusiva, posen de manifest que un 15 % de la població del Principat es pot considerar pobre. En xifres absolutes això significa que la pobresa afecta, a Catalunya, més de 250.000 famílies; és a dir, unes 750.000 persones, si establim en 3 persones la mitjana de membres per família.

El mètode sociològic utilitzat per obtenir les xifres anteriors partia de la definició de *pobresa* adoptada pel Consell de Ministres de la Comunitat Europea, que considera *pobra* tota persona situada per sota de la meitat de la renda mitjana d'una determinada població. Això significa, per exemple, que en una població que té mil dòlars de renda per càpita, seran *pobres* els que en tinguin menys de cinc.

Ara bé, aquest no fou l'únic mètode sociològic utilitzat per establir els paràmetres de pobresa al Principat. En concret, se n'hi van fer servir cinc; així ha estat possible no tan sols d'avaluar quantitativament la pobresa sinó també d'estudiar-la qualitativament.

L'informe realitzat pel Gabinet d'Estudis Socials explica igualment, doncs, que a Catalunya un 31,3% de famílies experimenten una *certa dificultat* per arribar a fi de mes (mètode Anvers), i un 37,3 % tenen una renda a *penes* suficient per a arribar a fi de mes (mètode Leiden). Els mètodes Anvers i Leiden s'anomenen d'aquesta manera perquè han estat desenvolupats pels centres de Política Social d'aquestes dues universitats europees.

Els tres mètodes explicats fins ara (CEE, Anvers i Leiden) mesuren el que s'anomena la "pobresa relativa". Els altres dos mètodes utilitzats per dur a terme l'informe sobre les bosses de pobresa a Catalunya són el mètode Townsend i el mètode Institucional. El primer con-

sisteix a sumar els béns i serveis que una població necessita per a viure, i el segon considera les persones que tenen uns ingressos anuals inferiors a la renda mínima governamental, és a dir, el que se'n diu "salari social". El resultat de l'informe, segons aquest últim mètode, fa veure que un 1,6% de la població de Catalunya —unes 25.000 famílies; 75.000 persones— es troba en una situació de pobresa "extrema".

L'informe del Gabinet d'Estudis Socials, que té nou volums, analitza també la distribució de la renda al Principat. Així, trobem que el 10 % de la població de Catalunya amb els ingressos més baixos no arriba al 2,5% de la renda total del país; i, contràriament, el 10 % de la població amb més ingressos acumula més d'un 25% de la renda global del Principat. Això significa que la distribució de la renda és força desigual.

Ara, el fet sorprenent és que la Seguretat Social espanyola no fa sinó mantenir aquesta desigualtat; i, en lloc de pal·liar-la, la incrementa, ja que en compte de redistribuir, dóna més a qui més té, i menys a qui menys posseeix.

Quant als grups de població i la seva relació amb la pobresa, ens trobem que, com més vell és el cap de família, més probabilitats té de ser pobre. En concret, a partir dels 65 anys, un ciutadà de Catalunya té el doble de possibilitats de ser pobre que un de més jove.

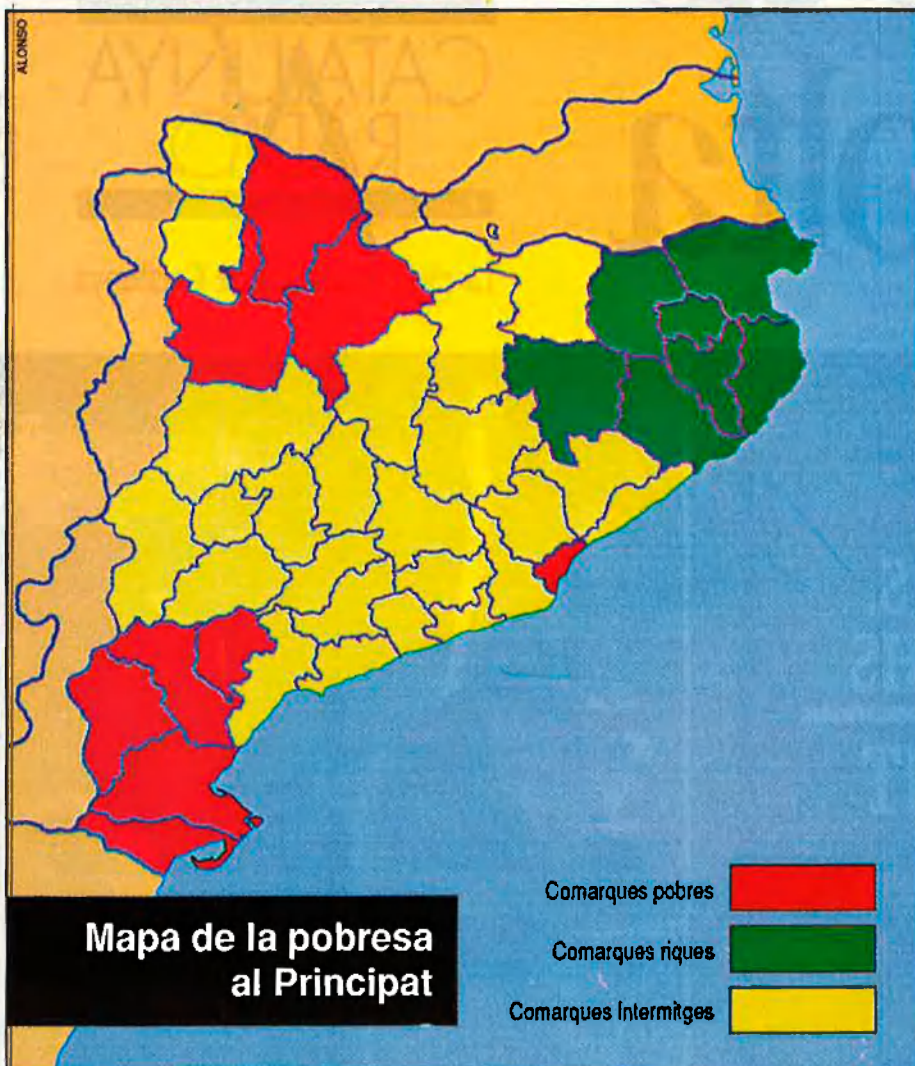
Aquesta situació s'agreuja si hi introduïm una diferenciació sexual. Les dones de més de 65 anys, sobretot si són solteres o vídues, tenen més probabilitats de ser pobres que les de menys edat, que els homes i que les casades.

CATALUNYA, COM GRÈCIA O IRLANDA

Per distribució geogràfica, l'informe sobre les bosses de pobresa a Catalunya

Grècia o Irlanda igualen a Catalunya en pobresa. **JOAN CELIA**

mostra que les comarques més pobres són, globalment, les del Montsià, el Baix Ebre, la Ribera d'Ebre, la Terra Alta, el Priorat, el Pallars i l'Alt Urgell; altrament, les comarques més riques són l'Empordà, el Gironès i la Selva i Osona.

La resta de comarques –Garraf, Vallès, etcètera– ocupen una posició intermèdia. El Barcelonès, en concret les poblacions del cinturó de Barcelona, concentra els focus importants de pobresa.

D'altra banda, l'informe té una vessant

comparativa, ja que s'ha fet en paral·lel a altres països europeus: Bèlgica, Països Baixos, Grècia, Irlanda, Luxemburg i Lorena (França). Aquesta iniciativa resulta inèdita perquè és la primera vegada que Catalunya entra, amb altres països amb estat propi, en un informe de la Comunitat Econòmica Europea, organisme que, com se sap, té sempre l'estat com a base de treball.

La comparació amb els països esmentats no resulta gaire afavoridora per a Catalunya, perquè, com explica el quadre adjunt, la seva situació quant a pobresa europea és similar a la de Grècia o Irlanda, països amb què forma el bloc "pobre".

Bèlgica, Països Baixos, Lorena i Luxemburg són, en canvi, els pobles que poden considerar-se amb menys desigualtats socials.

Així, segons l'índex de pobresa establert mitjançant l'aplicació del mètode de la CEE, el 15% de famílies pobres de Catalunya queda per damunt –però molt a prop– del 17,4% de Grècia i d'Irlanda, i per sota –a molta distància– del 9,7% de Lorena, el 7,9% dels Països Baixos o el 5,2% de Bèlgica.

La mostra de famílies escollides pel Gabinet d'Estudis Socials per dur a terme l'informe de les bosses de pobresa a Catalunya ha estat de més de 3.000, repartides per tot el Principat. Una xifra que està molt per sobre de la que acostumen a analitzar la majoria d'estudis estadístics. Una garantia, doncs, que els marges d'error són mínims.

Eduard Company